

Uchodźcy z Afryki zalewają Wyspy Kanaryjskie

Mateusz Kabaciński i współautorzy

Security
in practice

Uchodźcy z Afryki zalewają Wyspy Kanaryjskie

Opracował: Mateusz Kabaciński[1], 04.01.2021

Rok 2020 zostanie zapamiętany na Wyspach Kanaryjskich z czegoś więcej, aniżeli pandemii COVID-19[2]. Pojawił się tam poważny problem związany ze wzrostem uchodźców afrykańskich, którzy przybywają na wyspy, mając nadzieję otrzymać azyl w Unii Europejskiej. Przybycie ponad 16 tys. migrantów, a także fakt, iż blisko połowa przyплыnęła w listopadzie, zmusza hiszpański rząd do podjęcia stosownych działań. Mają one na celu przede wszystkim uporanie się z narastającym kryzysem humanitarnym[3].

Fot. iStock by Getty Images. Journalturk.

Problem znacznie przybrał na sile w październiku 2020 r. Na terenie wysp coraz częściej pojawiały się nowe łodzie z imigrantami z Afryki, którzy mają nadzieję na dalszą podróż do Europy. Wielu z próbujących przedostać się na wyspy przypłaca to życiem. Jak podaje Alarm Phone[4], na przełomie października i listopada ok. 150 migrantów utonęło po tym, jak ich drewniana łódź rozbiła się u wybrzeży Senegalu. Niecały tydzień później co najmniej 140 zginęło wskutek pożaru łodzi. Obie łodzie płynęły na Wyspy Kanaryjskie. Siły zbrojne Senegalu donoszą, że od początku października do początku grudnia 2020 r. przechwyciły

co najmniej pięć łodzi przewożących prawie 500 osób[5]. Według Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (International Organisation of Migration, IOM) w 2020 r. ponad 500 osób poniosło śmierć podczas podróży szlakiem atlantyckim, z czego większość zginęła w październiku i listopadzie[6].

Nowa fala przybyszów napływających z Afryki staje się prawdziwym wyzwaniem dla mieszkańców archipelagu, którzy słyną z gościnności. Obecnie notowany wzrost imigrantów jest największym od 2006 r., który był znany jako „kryzys cayuco”. Nazwa wywodzi się od długich kajaków cayuco, w których przyplływali uchodźcy. Szacuje się, że liczba przybyszów sięgnęła wtedy ponad 36 tys.[7].

Wybór niebezpiecznego szlaku atlantyckiego związany jest z uszczelnieniem granic lądowych oraz lepszą skutecznością służb w krajach Afryki Północnej[8]. Bernard Smith z Al Jazeera, relacjonujący z Gran Canarii, powiedział: „Obecnie znacznie trudniej jest się przeprawić z Libii i Maroka przez Morze Śródziemne do Europy ze względu na zwiększenie finansowania patroli morskich libijskiej i marokańskiej straży przybrzeżnej. Zamiast tego ludzie idą w tę stronę, ponieważ wzdłuż zachodniego wybrzeża Afryki jest mniej patroli, więc łatwiej im się przedostać”[9].

Wyspy Kanaryjskie mocno ucierpiały w związku z pandemią COVID-19. Pandemia w dalszym ciągu pozbawia wyspy turystów, którzy są głównym źródłem dochodów dla milionów ludzi zamieszkujących archipelag siedmiu wysp. Obszarem, który najbardziej ucierpiał wskutek ogromnej liczby przyjazdów uchodźców, jest miejscowość Arguineguin. Ulice tego małego miasteczka położonego na wyspie Gran Canaria są zatłoczone nie turystami, którzy co roku poszukują „zimowego” ciepła, ale policjantami, pracownikami służb medycznych, a także dziennikarzami. W prowizorycznym ośrodku recepcyjnym, wybudowanym parę miesięcy wcześniej, liczba mieszkańców wzrosła do ok. 2,7 tys. w ostatnich tygodniach, pomimo że planowano umieszczenie w nim nie więcej niż 500 osób[10].

W związku z obecną sytuacją rośnie wrogość wobec migrantów ze strony mieszkańców. – Wiele osób nie ma pracy. Niektórzy uważają, że migranci pozbawiają ich rządowych świadczeń, dlatego rasizm w ich kierunku wciąż przybiera na sile. W mediach społecznościowych udostępnianych jest wiele materiałów filmowych, pokazujących jakoby przybysze zakażeni wirusem COVID-19 zatrzymywali się w hotelach i korzystali z hotelowych basenów. Jest to nieprawdą. Wszyscy migranci przechodzą testy na obecność wirusa, a baseny są dla nich

niedostępne – relacjonuje Alicja Suarez, dziennikarka pracująca w lokalnej stacji telewizyjnej Radiotelevision Canaria[11].

Hiszpania zadeklarowała zwiększenie funduszy oraz innych form wsparcia. Aktualnie pięć hiszpańskich ministerstw jest zaangażowanych w walkę z kryzysem migracyjnym. Sytuacja jest poważna, dlatego Victor Torres, gubernator regionu Wysp Kanaryjskich, naciska na właściwe ministerstwa o jak najszybsze rozwiązanie konfliktu. Pojawiają się obawy, że obecna sytuacja może nasilić antyemigracyjną retorykę skrajnie prawicowej partii Vox. Jose Luis Escriva, minister ds. integracji, zabezpieczenia społecznego i migracji, zasugerował nawet możliwość przeniesienia części migrantów do Hiszpanii kontynentalnej w celu zmniejszenia presji na wyspy. Jednakże pomysł ten został odrzucony przez innych ministrów, którzy twierdzą, że mogłoby to mieć „efekt przyciągania”.

W zamian zaproponowane zostało inne rozwiązanie. Polega ono na zatrzymaniu nowo przybyłych migrantów w obozach znajdujących się wewnątrz obiektów wojskowych, z czego większość zostałaby później odesłana do krajów pochodzenia. Dodatkowo Hiszpania wezwała Unię Europejską do większego zaangażowania się finansowego i dyplomatycznego w rozwiązanie kryzysu[12].

[1] Materiał opracowany wspólnie ze studentami kierunku Analityka Bezpieczeństwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gnieźnie.

[2] S. Jone, *‘This lack of humanity can’t go on’: Canary Island struggle with huge rise in migration*, „The Guardian”, 29.11.2020, <https://www.theguardian.com/world/2020/nov/29/canary-islands-struggle-with-huge-rise-in-migration-arguineguin>, 9.12.2020.

[3] M. Martin, C. L. Cue, J. M. Brunet, *Growing migrant crisis in Canary Islands pushes Spanish government to action*, „El Paris”, 16.11.2020, https://english.elpais.com/spanish_news/2020-11-16/growing-migrant-crisis-in-canary-islands-pushes-spanish-government-to-action.html, 9.12.2020.

[4] Infolinia dla migrantów, którzy utknęli na morzu.

[5] *Hundreds Die at Sea Off Senegal’s Coast on a Perilous Route to Europe*, „The New York Times”, 2.11.2020, <https://www.nytimes.com/2020/11/02/world/africa/senegal-migrants-drown.html>, 9.12.2020.

[6] *Canary Islands: Concerns grow for thousands of child refugees*, „Al-Jazeera”, 8.12.2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/12/8/refugee-crisis-mounts-on-canary-islands-amid-surge-in-arrivals>, 9.12.2020.

[7] M. Wolter, B. Bathke, *Migration on the Canary Islands: A convenient scapegoat for social problems (Part I)*, „InfoMigrants”, <https://www.infomigrants.net/en/post/28929/migration-on-the-canary-islands-a-convenient-scapegoat-for-social-problems-part-i>, 4.12.2020.

[8] S. Jone, *‘This lack of humanity...*

[9] *Canary Islands: Concerns grow for...*

[10] Tamže.

[11] M. Wolter, B. Bathke, *Migration on the...*

[12] M. Martin, C. L. Cue, J. M. Brunet, *Growing migrant crisis...*